

Posudek na diplomovou práci V. Rychnovského „Revize druhů *Lepidodendron lycopodioides* a *L. selaginoides* z českého karbonu.

Práce je příspěvkem k revizi zástupců rodu *Lepidodendron* popsanych K. Sternbergem (1820-1838) v díle *Flora der Vorwelt*. Významně mění dosavadní pojetí dvou druhů, jak je publikoval Němejc (1947) tím, že na základě biometrické analýzy morfologických znaků typových kusů zdůvodnil jejich osamostatnění v novém rozsahu. Zároveň navrhnul typifikaci obou druhových jmen v tomto novém pojetí.

Tištěný text obsahuje 100 stránek textu včetně 85 textových obrázků a 6 fototabulí. Statistická data jsou připojena na přiložené disketě. Vzadu je připojen seznam použité literatury.

Před vlastním revizním textem zařadil autor obecné kapitoly o dělení cévnatých rostlin včetně plavuňovitých rostlin se zaměřením na paleozoické zástupce a přehled geologie českého svrchního paleozoika. V kapitole o metodice a materiálu uvádí způsob své revizní práce. Z textu vyplývá, že studii založil na zpracování českém materiálu, který mu byl k dispozici v Národním muzeu a muzeu v Plzni, kdežto revizi ostatního materiálu uvedeného v synonymice provedl pouze s použitím studia literatury.

V systematické části doložil svou revizi obou fosilních druhů řadou přesvědčivých morfometrických grafů, vypracoval nové diagnózy a popisy v navrhovaném pojetí, připojil srovnání obou druhů a srovnání druhu *Lepidodendron lycopodioides* s morfologicky podobnými druhy *Lepidodendron acutum*, *L. simile*, *L. ophiurus* a rodem *Bothrodendron*.

Práce prokazuje, že autor je obeznámený s problematikou paleobotanické práce, nově zavedl moderní morfometrické metody při řešení vztahů fosilních druhů založených na sterilním materiálu, dovede se orientovat ve světové literatuře a obratně využít nové způsoby znázornění k dokumentaci fosilního materiálu. V interpretacích nomenklatury se však dopustil řady formálních nepřesností. Použitá terminologie je vcelku bezchybná.

Moje následující připomínky nesnižují hodnotu dosažených výsledků a jsou spíše vodítkem k upřesnění textu v případě publikace, která by jistě měla být v angličtině. Proto neuvádím nepřesnosti v češtině (např. psaní latinských jmen některých taxonů malým počátečním písmenem aj.) s tím, že v anglickém překladu se tyto chyby neprojeví.

Str. 10: Do řádu *Drepanophycales* řadíme i rod *Barragwanathia*, známého již ze svrchního siluru.

Str. 12: Je třeba opravit rodové jméno *Leclercqia* (nikoli *Lecreqia*).

Str. 39: Bylo by vhodné uvést přesnou adresu depozitářů studovaného materiálu.

Str. 41: U druhového jména *Lepidodendron lycopodioides* jde o emendaci. V takových případech se původní autor nedává do závorky, ale připojuje se zkratka emend. (tj. *definitione emendata*). V synonymice je třeba u *L. selaginoides* doplnit „pro parte“. *Lycopodites selaginoides* je kombinace s připojením autorů (Sternberg) *Feistmantel*.

Str. 42: Za lektotyp se stanovuje pouze jediný exemplář, vybraný z původní kolekce autora druhu, v našem případě kus E 4744. Podle nových nomenklatorických pravidel se musí od roku 2001 nová selekce lektotypu popř. neotypu označit dovětkem „hic designatus“.

Str. 65: Také u druhového jména *Lepidodendron saleginoides* jde o emendaci, tedy původní autor Sternberg se cituje bez závorky s dodatkem emend. Také zde je třeba v citaci v synonymice doplnit „pro parte“. Citace 1828 a 1927 jsou neúplné, bez rodových jmen.

Str. 74, obr. 57: Nejde o holotyp, ale lektotyp.

Závěr: Posuzovaná diplomová práce přináší důležitá zjištění pro výzkum české karbonské flóry, používá moderní statistické metody pro posouzení druhových vztahů a působí vcelku příznivým dojmem i po stránce úpravy a obrazové dokumentace. Chyby v nomenklatuře jsou formálního charakteru a nesnižují hodnotu dosažených výsledků. Práci proto doporučuji k obhajobě.

Prof. Zlatko Kvaček, DrSc.

V Praze dne 15. 5. 2013